

1. Nedavno ste, zajedno s kolegicom Blankom Matković objavili znanstveni rad 'Poslijeratni zarobljenički logor Jasenovac prema svjedočanstvima i novim arhivskim izvorima' u kojem potvrđujete postojanje logora u Jasenovcu i nakon 1945. godine. Zanima nas na čemu temeljite te tvrdnje?

Naš izvorni znanstveni rad „Poslijeratni zarobljenički logor Jasenovac prema svjedočanstvima i novim arhivskim izvorima“ objavljen je u prosincu 2014. u Radovima Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru. Objavi tog rada prethodilo je dugogodišnje istraživanje u svim hrvatskim arhivima na kojemu smo radili samostalno. Motivirala nas je činjenica da su dosadašnji izvori o toj temi bili ponajviše svedeni na kratka usmena svjedočanstva koja nisu bila potkrijepljena nikakvim izvornim dokumentima. Kroz proteklih gotovo sedamdeset godina nije bilo ozbiljnijeg i temeljitijeg pokušaja istraživanja poratnog logora u Jasenovcu i naš cilj bio je popuniti tu prazninu. Na temelju dostupnih dokumenata moguće je sa sigurnošću utvrditi da je na jasenovačkom području nakon završetka Drugoga svjetskog rata postojao sustav zarobljeničkih logora, a kasnije i Kazneni zavod/Zavod za prisilni rad, te su opravdane sumnje da su ondje uistinu počinjene i likvidacije. Iako rad uključuje i dokumente koji se čuvali u Spomen području Jasenovac i Hrvatskom državnom arhivu u Zagrebu, ključne dokumente pronašli su u Državnom arhivu u Sisku i to u fondovima Narodnog odbora kotara Novska u kojemu je na primjer pronađen dokument s imenom upravitelja logora Jasenovac 1946. Anatolija Avramova i Sudskim predmetima političkih procesa Sisak u kojemu su pronađeni dokumenti Udbe koji svjedoče o bijegu zatočenika iz, kako se to u dokumentu navodi, „logora Jasenovac“. Naš rad potkrijepljen je sa preko 350 bilješki i svi zainteresirani mogu posjetiti arhive i uvjeriti se u istinitost i autentičnost ovih dokumenata.

2. Možemo li govoriti o konkretnim brojkama logoraša u Jasenovcu nakon 1945. godine te o kojim se skupinama radi?

O konkretnim brojkama logoraša može se govoriti samo u pojedinim slučajevima gdje se to u dokumentima navodi. Uostalom broj logoraša nije dokaz za postojanje ili nepostojanje logora, nego i niz drugih elemenata koji čine logor. Možemo govoriti da su postojale dvije grupe

logoraša: ratni zarobljenici i kažnjenici. Daljnja istraživanja su neophodna da bi se ustanovila cjelovitija istina o poslijeratnom logoru u Jasenovcu.

3. Prema Vašem mišljenju, zašto je postojanje logora Jasenovac i nakon Drugog svjetskog rata tabu tema u Hrvatskoj?

Upit o tome trebali biste uputiti nadležnim institucijama i to prvenstveno Spomen području Jasenovac i Ministarstvu kulture koje je nadležno za SP Jasenovac. Na web stranici SP Jasenovac još su uvijek navedeni netočni podaci o postojanju ovog logora, a koji se oslanjaju na teoriju Slavka Goldsteina o tzv. radnoj skupini Jasenovac. 15. siječnja 2015. uputili smo dopis SP Jasenovac i Ministarstvu kulture kojim smo zatražili ispravak netočnih navoda i to na temelju novootkrivenih dokumenata. S obzirom da nam nitko nije odgovorio, dopis smo ponovo poslali u svibnju 2015. kada je upućen i Uredu predsjednice RH čija je savjetnica upravo ravnateljica SP Jasenovac. Ni na taj dopis nitko nije odgovorio zbog čega smo u listopadu 2015. poslali novi dopis SP Jasenovac, Ministarstvu kulture i Uredu predsjednice. Ni tada nitko nije odgovorio. 26.1.2016. uputili smo novi dopis Ministarstvu kulture i Zlatku Hasanbegoviću, no odgovora i dalje nema. Stoga se može zaključiti da iznošenje istine o Jasenovcu i to samo i isključivo na temelju arhivskih dokumenata i materijalnih dokaza ukoliko su takvi pronađeni još uvijek nije u interesu političkih elita u Hrvatskoj bez obzira na njihovu stranačku pripadnost.